

SOLI

„Noi rămânem la matcă
şi nu ne părăsim
partidul.“

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC

Redacția și Administrația:

Orăştie Str. Gh. Barițiu Nr. 1.

Apare săptămânal sub îngrijirea unui
comitet de redacție.

Director: Dr. Alex. Herlea

ABONAMENTE:

pe 3 luni 30 lei — pe 6 luni 60 lei
pe 1 an 120 lei pentru Inst. și Aut. 500 lei

Pentru țărani 50 lei pe anul întreg.

Exemplarul 2 Lei.

SUUM CUIQUE.

Asta pe românește înseamnă: dă-i fiecărui ceace e a lui. E vorbă răsarită din sfințenia dreptății, fără de care nicicând nu s'ar putea scrie istoria cea adevărată nici a unui neam nici cea universală.

Ce bine i-ar șede a dlui A. Vlad dela Orăştie, dacă dsa ar ști, mai bine zis: dacă ar vrea, să știe, ce va să zică dreptatea istorică. Dar dsa e pătimăș și de o violență extraordinară din fire, o însușire aceasta, care-i sînge iubirea de adevăr. Dsa mai are apoi și o altă notă: vecinic alintat de noroc și nicicând contrazis sau criticat, el n'a întâmpinat niciodată opoziție aici în jud. Hunedoara din partea acelorora, a căror conducător a fost și cum însușirea lui de a fi încrezut, i-este înăscută, s'a complăcut și ținut întotdeauna într-o continuă infalibilitate, care, Doamne, de câteori a dat greș în acțiunile sale.

Așa se explică, de ce pentru dl Vlad nu s'a născut încă și nu se va naște niciodată o ființă de om, pentru care dsa să aibă un cuvânt de recunoaștere a calităților și a valorii. Nu s'a lăpădat de această mentalitate a sa nici acum la vârsta de 60 ani trecuți, când orice om trebuie, să fie în zenitul experienței și al filosofiei vieții cum și al cunoașterii de oameni.

Este bineștiut, cum vorbea d. Vlad încă nu demult chiar și despre d. Vaida și cum se rostea acesta asupra dlui Vlad lată, cum ni-l prezenta nouă d. Vlad pe actualul seu șef: *Vaida e bun numai ca să acopere camarila!*

Altădată, într-o consfătuire a majorității noastre în anul 1933, Aprilie, când d. Maniu cerea votarea legii conversiunii și arăta, că o combatere a acestui proiect de lege ar atrage căderea guvernului Vaida, — d. Vlad a strigat stentoric: „Nici o pagubă, dacă se va duce”. Știm bine noi foștii parlamentari de atunci, ce eforturi grele a trebuit, să facă d. Vaida, ca să-l înduplece pe d. Vlad. Să nu alege la tribuna Camerei pentru a combate proiectul conversiunii.

Dar nici d. Vaida nu-i închina cu alt pahar. Când se discuta chestiunea presidenției provinciale a Ardealului și Banatului, d. Maniu cu obicinuită-i lealitate și dorință de bine i-a zis dlui Vaida: *Frate Alexandre, nu e bine, să fii president nici eu nici tu, lasă să fie Vlad.* Atunci d. Vaida a răspuns: *Vlad e bolnav!* Și a luat dsa presidenția evident cu rezervațiunea mentală, că aceasta i-va fi de bun folos în campania de decapitare a nobilului și hiperlealului seu pretin, Iuliu Maniu.

Astăzi acestea două căpățini atât de antitetice până nu demult, nu mai au aversiune una față de alta, din contră: nu mai încetează a se tîmăia unul pe altul. Polipul dela Cluj a încins în brațul seu victima dela Orăştie. Cei doi moșieri și-au dat mâna de sigur nu în onoarea democrației române.

Nu ni sunt indiferente lucrurile a-

cestea, deoarece ele își au legăturile cu interesele superioare ale statului, pe cari le atinge sîmțitor acțiunea insipidă a noului apostol dela Cluj. În altele e treaba dlui Vlad și a șefului său d. Vaida cum vor licuידa prefinia lor ciudată de acum.

Pe noi ne preocupă de data aceasta altceva. D. Vlad nu încetează cu aranjarea tărăboiurilor în jud. Hunedoara, la cariși face reclamă șieși și șefului seu dela Cluj prin fraza stereotipă, că: „I. Maniu nu a fost dela început cu acțiunea noastră politică noțională în anii 1901—1905. Eu cu Vaida am început înfăptuirea de mai târziu”.

Cine cunoaște biografia dlui Vlad cu activitatea lui politică, o știe, că punctul remarcabil al ei e intrarea lui în activitatea parlamentară împotriva disciplinei de partid. Noi știm, să înțelegem rostul și importanța acestui act tineresc al dlui Vlad, iubirea de adevăr însă ne impune, să arătăm, că nu alegerea dlui Vlad la Dobra e actul generator de nouă epocă în viața partidului național român, ci istorica conferință națională ținută la 1905 în Sibiu. Aici s'a desbătut și s'a creat totul pentru a trece dela tactica pasivității la cea a activității parlamentare. Fără decretarea oficială a activității de către aceasta conferință națională, fără colaborarea celor din gruparea activistă cum și fără alegătorii înălțați sufltește prin conștiința demnității românești d. Vlad rămânea un naufragiat politic de jalnică pomenire în istoria românilor de dincoace de Carpați.

Iar cine își ia osteneala, să studieze actele conferinței naționale dela 1905, va constata, că nici pe departe nu d. A. Vlad a fost spiritus rector și mentorul acesteia, ci d. Iuliu Maniu, care dacă nu l-a urmat pe d. Vlad în actul de indisciplina, a fost la cea mai înaltă culme a datorinței atunci, când cel mai superior for al vieții noastre politice a venit, să și spună cuvântul de înaltă autoritate. După această conferință politică noastră nunumai că a luat un avânt de neînchipuit în ce privește cursul în luptele electorale, dar atunci i-s'a dat și o extindere, o ampoare dogmatică introducându-se în programul partidului în loc de autonomia Ardealului de până atunci, autonomia națională și denumirea noastră de națiune cu toate consecințele ei de drepturi și libertate. I. Maniu a realizat la această conferință mai mult decât d. Vlad, făcând o consacrare frumoasă a actului de indisciplina a acestuia și dând un nou cuprins de înălțare a programului nostru politic.

Acți vine în minte un gest atât de frumos al dlui Maniu, care va remarcă pentru totdeauna nota dsale de fineță, nobleță și tandreță, însușiri acestea, pe cari dsa le aplică și în actele dsale politice. Dl Maniu a a înțeles, că se cuvine un omagiu al conferinței pentru aceia, cari la timpul seu decretase tactica pasivității parlamentare și mai țin la con-

cepția ei. Din acest motiv l'a rugat pe decedatul Dr. Gavril Tripon, unul dintre oratorii de marcă ai Ardeleților, să iee rolul de a face apologia pasivității. Dr. Tripon în cuvântarea sa dulce și frumoasă a spus cam acestea:

Pasivitatea a fost pentru noi o cetățuie, care în vremurile de restriste ni-a fost locul de adăpost în fața urgiei politice, ce se deslănuia asupra noastră. — Acum cetățuia va fi părăsită eșind din ea, iar dacă activitatea, a cărei decretare e în atmosfera puternică a conferinței de azi, nu va da succes, ne vom refugia iar în vechea cetățuie ocrotitoare a pasivității.

Cât sentiment de frăție română în aceea conferință și cât respect și considerațiune între activiști și pasiviști. Câtă încalcare a patimilor și vanităților. Era spiritul lui Iuliu Maniu deasupra conferinței tuturor românilor de dincoace de Carpați.

Tabloul de azi? — Führerul dela Cluj văzându-se în România Mare la largul lui, dă curs liber vanității și tuduliei sale feudale fără margini, chiar cu riscul de a anarchiza și de a produce răstornare și inveninare până și în viața pacinică și de bună înțelegere de până acum a familiilor.

Cuvintele de mai sus ale lui Dr. G. Tripon erau semnificative. Reacțiunea stăpânirii maghiare față de succesele activității noastre, a fost de neînchipuit. Nu mai vorbim de persecuțiuni și oprimări, pedepse și terorizări, amintim numai faptul, care a încoronat pe toate celelalte: parlamentul maghiar a legiferat legea XV. din anul 1914 privitoare la fixarea numărului și a reședințelor cercurilor electorale la 31 Martie 1914.

Mintea și spiritul omenesc nu și-ar fi putut închipui așa o lege de un diabolism, care nu și are semenul nici în povești. Era o pânză de paiangen, în care formarea centrelor cercurilor electorale și împărțirea comunelor în cadrele lor s'a făcut cu o viclenie și măiestrie înimaginabilă prezentând cele mai perverse linii geometrice și încrucișări ale acestora și dripind orice considerațiune elementară de civilizație și umanitate numai și numai pentru a garanta succesele electorale pe seama stăpânirii maghiare.

Mai ales a fost luat la țintă județul Hunedoara, unde d. Vlad începuse activitatea având chiar succese. Acestui județ, care era unul dintre

cele mai mari și ca suprafață și ca număr de populațiune, abia i-s'au atribuit 5 cercuri electorale întocmai ca și județului Brașov și Sibiu. Pentru comparație arătăm aci, că jud. Hunedoara avea suprafața de 7809 km.² cu o populațiune de 340.135 locuitori (anul 1910) pe când jud. Brașov avea suprafața de 1499 km.² cu 100.628 locuitori iar jud. Sibiu suprafața de 3619 km.² cu 176.921 locuitori. În acestea 2 județe din urmă însă stăpânirea maghiară nu avea teamă având ele populațiunea mixtă de români, sași și maghiari.

Cele 5 cerc. elect. în jud. Hunedoara erau: Deva, Orăştie, Petroșeni, Hațeg și Ilia. Și aci vine apoi cea mai drăcească împărțire: orașele Hațeg, Orăştie și Hunedoara toate trei laolaltă, independent, deci fără nici o comună rurală, formau un singur cerc electoral. Comunele rurale erau astfel repartizate, încât alegătorul din comuna domiciliului trebuia, să străbată prin alte cercuri electorale la depărțări colosale pentru a ajunge la locul de votare al lui.

Că ce dezastru ar fi produs legea aceasta, pusă odaltă în aplicare, să nu mai cercetăm mai ales, dacă considerăm și mijloacele și metodele de terorizare, corumpere ale regimului maghiar apoi numărul relativ mic al alegătorilor români restrâns nunumai prin sistemul cenșitar ci și prin alte îngrădiri măiestrite.

S'a îndurat însă Dumnezeu de popoarelor, că deslănțuindu-se războiul mondial, legea aceasta infernală și chiar fatală pentru noi, n'a putut fi pusă în aplicare. Prin legea IV. din 1915, parlamentul maghiar, a cărui mandat urma, să expire la 21. Iunie 1915, a fost prelungit până la sfârșitul lunei a șasea, socotită dela încheierea păcii după terminarea războiului.

Să mulțumim celui de sus, Părintelui luminelor, că s'a întâmplat așa. Iar dl Vlad să nu uite, că saltul dsale în activitate a fost o săritură în întuneric. Deci dsa să se așeze mai cu cumpăt în ce privește gloria, ce și-o prelinde pentru săritura de noroc și norocoasă, căci o vedere clară a situației, ce ni s'a creat de stăpânitorii de atunci, cari considerau activitatea ca o lovitură politică, ce provoca sorțile Ungariei, — inspira oricărui român bine judecător suprema îngrijorare, că nu am mai fi putut răzbi cu urgia maghiară, care ne decretase desființarea.

Dr. Iustin Pop.

Adunarea dela Cluj se ține a doua zi de Russalii

— Se fac mari pregătiri pentru această adunare la care va participa mil de delegați din tot cuprinsul Ardealului —

Suntem de pe acum în măsură să anunțăm iubiiții noștri prieteni din județul Hunedoara că în ziua de 17 Iunie, a doua zi de Russalii va avea loc la Cluj marea adunare a partidului național-țărănesc, pentru luminarea maselor și pentru răsturnarea guvernului liberal.

La această adunare vor lua parte și vor vorbi dnii Ion Mihalache, Iuliu Maniu, Mihaiu Popoviciu și ceilalți fruntași ai partidului.

De pe acum se fac mari pregătiri pentru această adunare la care și-au anunțat sosirea mii de delegați din tot cuprinsul Ardealului.

Ca să cunoaştem adevărul!

Fraţi Români,

În ziua de 4 Iunie la târgul cel mare din Orăştie Dl Dr. Aurel Vlad a convocat o adunare pentru a explica de ce-a tradat partidul Naţional-Tărănesc, de ce s'a dus cu Dl Vaida şi cu aceia cu „numerusul”.

Pentruca oamenii să nu se lase ademeniţi de vorbe deşarte trebuie să le spunem adevărul curat:

„Numerus Valachichus” al dlui Vaida înseamnă că dacă avem din totalul locuitorilor 10% jidovi, 10% unguri şi 10% saşi, la regimentul din Orăştie trebuie să fie dintre 50 de ofiţeri, 5 jidovi, 5 unguri şi 5 saşi, iar la Liceul din Orăştie sau Deva dintre 20 de profesori trebuie să fie 2 jidovi, 2 unguri şi 2 saşi.

Noi nu putem primi acest numerus căci înseamnă să băgăm jidovii în slujbe!

Partidul Naţional-Tărănesc vrea să românizeze fabricile jidoveşti făcând exproprierea lor aşa precum s-au expropriat marile moşii ungureşti căci numai aşa se poate face o românizare adevărată.

Deci ştiind că ce înseamnă „numerusul” lui Vaida vă rugăm să l întrebaţi pe dl Vlad să vă răspundă:

1.) Cum poate primi „numerusul” lui Vaida care este în contra românilor, dând astfel drepturi pe cari până azi nu le aveau minoritarii?

2.) Ce garanţie ne dau Vaida şi cu Vlad care au mai fost la putere că dacă vor veni din nou la putere vor aplica o românizare adevărată atunci când Dl Vaida în calitate de Ministru de interne va persecuta studenţii cari luptau pentru ideea naţională?

3.) De ce se asociază în lupta politică cu Vaida, Tilea şi Haşegan cari sunt şi azi plăţi cu sute de mii de Lei de către societăţile jidoveşti?

4.) Cum poate lupta pentru români alături de Angelescu, Mirto, Algiu, Garabet şi alţii cari sunt streini de neamul nostru?

5.) Dl Vaida de ce este şi astăzi în mai multe consilii de administraţie ale societăţilor jidoveşti, ca de exemplu la fabrica „Dermata” din Cluj, la Soc. Americano Română şi altele de unde încasează sute de mii de Lei?

6.) Dl Vaida de ce n'a făcut ca Dl Iuliu Maniu să nu primească în nici un consiliu de administraţie.

7.) Cine-l va crede pe Dl Vaida că trăind din banii lui Iuda când va veni la putere va lovi în minoritari şi în streini?

Deasemenea-l mai întrebăm pe Dl Vlad:

1. **De ce şi-a părăsit pe fratele său Iuliu Maniu** şi de ce-a trădat partidul Naţional-Tărănesc. Noi ne întrebăm că oare nu cumva l-a părăsit de dragul lui Angelescu şi din interese murdare băneşti, ca prin ajutorul Băncii urbane a lui Angelescu să salveze banca „Ardeleana” care a primit o sumă de mai multe milioane?

2. **De ce este în contra drepturilor poporului de rând şi a votului universal** pe care poporul şi l-a câştigat cu lupte grele şi revoluţii sângeroase?

3. **De ce-a fost contra conversiunii** şi de ce-a fost singurul deputat din Ardeal care a votat contra legii de conversiune?

4. Ce-a făcut şi ce îmbunătăţiri a adus dela România Nouă încoace pentru oraşul său pentru judeţul său, sau interesul poporului acestei ţări?

5. Ca fost Ministru al Cultelor să ne spună câte Biserici a zidit, câte şcoli a creat sub Ministeriatul Domnie sale?

6. Atunci când n-a găsit o sumă pentru Biserica din oraşul său natal, cum de-a aflat totuşi sute de mii de lei adunate din sudoarea ţăranului român pentru ca să le dea copiilor prietenilor săi ca să se plimbe în străinătate?

7.) De ce dl Dr. Aurel Vlad a găsit cu cale ca prin Banca „Ardeleana” să facă cămătărie, să terorizeze şi să subjuge populaţia din acest ţinut la carul bulgăroiului Angelescu?

8.) De ce-a lovit în interesele deponenţilor ascunzând valoarea averii adevărate ce-o are Banca „Ardeleana” pentruca restituirea sumelor să se facă la o sumă cât mai mică?

Din toate astea se vede curat că Dl Dr. Vlad şi tovarăşii săi spun numai vorbe nedovedind cu nici o faptă dragostea faţă de elementul românesc.

Români!

Ridicarea elementului românesc nu se va putea face decât prin programul elaborat de marele bărbat de Stat **Iuliu Maniu** şi **Ion Mihalache** şi anume:

a) **Exproprierea marelui industrii**, adică trecerea la Stat a minelor şi fabricelor pentru ca muncitorii acestora să nu mai fie la cheremul ciocoilor şi a bancherilor de pe plaiuri streine!

b) **Exproprierea şi trecerea sub conducerea statului a tuturor Băncilor** pentru ca cei nevoiaşi să nu mai fie la cheremul cămătarilor ordinari şi explotatori.

c) Luptăm pentru **statul ţărănesc** preconizat de Ion Mihalache pentru ca în această ţară unde avem 90% ţărani, aceştia să formeze o adevărată putere de Stat.

d) Luptăm pentru eşirea tuturor românilor din consiliile de Administraţie e Băncilor şi Societăţilor streine şi jidoveşti.

Aceste puncte de program numai vor putea duce la fericirea şi mulţumirea poporului şi de aceia gândurile noastre nu pot să se îndrepte decât către aceia cari sunt dovadă prin trecutul lor nepătat şi prin munca desinteresată depusă pentru binele acestui popor, de către Iuliu Maniu şi Ion Mihalache.

Deci astăzi când profitori ai băncilor şi intereselor personale uniţi cu bulgăroiul veniţi să vă ferească de pe cine ştie ce plaiuri, când aceştia încearcă a vă lua drept unelte pentru satisfacerea intereselor lor personale, gândiţi-vă la adevăraţii conducători ai D-voastră şi strigaţi:

Trăiască Ion Mihalache!

Trăiască Iuliu Maniu!

Cum a decurs adunarea dlui Vlad

Dl Vlad ca să poată spune că toată lumea care a venit la târg a venit pentru adunarea Domnieisale a anunţat adunare populară la Orăştie chiar pentru ziua târgului cel mare care a avut loc în ziua de Marţi 4 Iunie a. c. — Spre marea lor nenorocire deşi piaţa şi străzile erau pline de lume în sala „Central” unde s'a ținut adunarea de abia intrau câte unul sau doi curioşi. — Ciriicii dlui Vlad, Păr. Basarab, Iosif Indries, Victor Borog dar mai ales Ion Lăzăroi etc. stăteau în poarta Centralului şi trăgeau şi amăgeau pe câte unul şi altul să intre înăuntru.

Rezultatul a fost însă că 1/3 parte din scaunele existente în sală au fost goale şi făcând o numărătoare nominală a celor prezenţi am constatat 144 de participanţi dintre cari 30 de inşi au fost funcţionarii băncii „Ardeleana” membrii în consiliul de administraţie şi în consiliul de cenzori toţi simbriaşii dlui Vlad sau ai acestei băncii, — restul curioşii străzii căci am văzut acolo şi câţiva şefi de organizaţii liberale de pe satele dimprejur.

La aceştia mai trebuie să adaugi femeile şi fetele cari au fost, iar după aceia să-ţi dai seamă de mărimea acestei adunări populare organizată de oamenii lui Vaida.

Destul că pentru a crea admosfera Doctorul Dobo, permanentul alteregovocabular al dlui Vlad, dădea din cap aprobând, iar în ordinea primă a scaunelor stătea Petru Stăngu care dădea primul tact al aplauselor, — la mijlocul sălii stătea Bora Valer care continua, iar în fundul sălii stătea Cornel Mihailă şi Ioan Lăzăroi care strigau din puteri şi fără răsunet în public „trăiască, trăiască”!

Când dl Vlad a întrebat publicul că cine-i trădător noi sau ei, în aşteptarea unei confirmări din partea auditorului s'a auzit numai glasul lui Lăzăroi strigând „ei”.

Nu trebuie să uităm nici faptul că adunarea a fost anunţată pentru ora 11 a. m. şi în loc să găsească sala ticsită la ora respectivă, sala era încă goală, şi astfel adunarea nu s'a putut începe decât târziu la ora 12 când s'a strâns puţină lume care-a fost la Central.

Ţi-a fost mai mare jalea însă când l'ai văzut pe bietul Vlad de ce stat-major a fost înconjurat pe scenă şi anume: Păr. Moja care-a vorbit, dar a declarat că Dânsul nu este cu dl Vaida şi cu Vlad, ci este numai în principiu cu mişcarea frontului românesc, Dr. Dobo care n'a făcut nici odată politică şi care nu are nici un alt merit politic în afară de cel de „partner de preferanţă” al dlui Vlad căci pe Domnia Sa l'am auzit vorbind pentru primadată, apoi urmează ceilalţi asupra calităţii căroră nu noi trebuie să insistăm îi cunoaştem ce-i leagă de mişcare, — Păr. Basarab, (consiliul de administraţie al Băncii Ardeleana), Iosif Indries, (Banca Ardeleana), Dr. Câmpănean Simion (Angelescu şi Măgura Topliţa), Băluţiu Ioan (Cooperativa din Cugir), Valer Martin (Costică Angelescu), Victor Borog (advocatura Băncii Ardeleana). Cu acest Stat-Major s'a prezentat Dr. Vlad pe scenă şi lumea totuşi a răbdat şi l-a ascultat până la sfârşit cuvântarea.

După toate acestea nu putem înţelege că părintele MOJA care nu poate spune că nu ştie că Vaida este şi azi în Consiliile de administraţie ale societăţilor jidoveşti, **ce-a căutat acolo?** Sau poate se teme şi sfinţia Sa de Banca Ardeleana? Totuşi însă este curios să-l vezi pe păr. Moja lângă Dr. Vlad căci între ei armistiţiul bajocurilor s'a încetat abia de 2 luni de zile.

Cum sunt primiți Vaidiștii în satele noastre

„Și la Tutova, ca și în celelalte județe din țară mișcarea vaidistă a fost îmbrățișată de toți ce nu mai contau în viața politică, fiind dați afară din diferite organizații politice pentru fapte ce n-a venit încă vremea să le arătăm, cum și din acei certăți cu justiția.

Așa fiind, era foarte natural să-l vedem ca organizator al mișcării vaidiste la Tutova, tocmai pe dl. Vasile Georgescu-Bârlad, exclus din partidul Național-Tăr. pentru fapte dovedite prin acte oficiale și cari dezonorau partidul din care a fost dat afară.

În calitate de reprezentant al dlui Vaida și dându-se drept „șef“ vaidist în trei județe, dl V. Georgescu-Bârlad a pornit la organizarea cadrelor vaidiste la Tutova, dându-și toată osteneala. Lumea din orașul Bârlad și județul Tutova, cunoaște foarte bine cine este dl V. Georgescu-Bârlad și însoțitorii dsale în propagandă și îi primește ca atare, prin satele pe und se duc în propagandă.

Un grup format din cei mai devotați partizani ai dlui Vaida în frunte cu „șeful“ V. Georgescu-Bârlad s'au dus într'una din zile adică au vrut să se ducă în comuna Bălăbănești ca să țină acolo o întrunire și să vorbească locuitorilor, din acea comună.

Pentru a fi mai precizi în relațiile noastre, ne referim chiar la reclamația pe care dl V. Georgescu a depus o

la Tribunal din care vedem că „șeful“ vaidiștilor se p'ange astfel:

Locuitorii... „au tras două căruțe în drum ne înjurau ne calomniiau și ne amenințau“ Reclamantul continuă să arate Tribunalului p'ănia: „Ne-au spus, să nu îndrăznim ca să intrăm în sat că ne omoară“.

Și mai departe dl Georgescu reclamă că grupul vaidist de sub conducerea dsale a fost calomniat cu cuvintele: „hoți“ și „tălhari“.

În condițiile acestea, vaidiștii propagatori ai formulei „numerus valachicus“ ce o poartă pe piept scrisă pe un fel de cartonașe, n-au mai putut intra în sat și s'au retras ducându-se de-adreptul la Tribunal cu reclamația, prin care chiamă în judecată, aproape pe toți locuitorii din Bălăbănești.

Reclamația vaidiștilor cari au fost taxați după cum se plâng ei, de „hoți“ și „tălhari“ formează obiectul Dosarului No. 1316/1935 și urmează să se judece de Tribunal, în ziua de 10 Iulie 1935 pentru când s'au citat martorii spre a dovedii că vaidiștii sunt luați la goană din satele pe unde vor să se ducă.

Suntem informați că o copie de pe reclamația vaidiștilor dela Tutova, a fost înaintată și dlui Al. Vaida, spre a se convinge și dsa de succesul formulei „numerus valachicus“, și a prietenilor dsale în jud. Tudova“.

(„Secerea“)

Marea adunare național-tărănistă dela Cernăuți

20.000 de bucovineni au manifestat pentru partidul național-tărănesc și conducătorii lui.

Discursurile dlor Ion Mihalache, Sauciu Săveanu, Mihail Popovici și Niculae Lupu:

Continuându-și campania de luminare a maselor și răsturnare a guvernului, partidul național-tărănesc a ținut ieri o mare manifestație cetățenească la Cernăuți, la ea participând întregă Bucovina.

Pe terenul patinoarului și vasta piață Alexandri, masse compacte de cetățeni așteaptă deschiderea adunării și cuvântările fruntașilor. La orele 10 își fac apariția pe tribună dd. Ion Mihalache, Mihail Popovici, N. Lupu etc. cărora marea mulțime le face o călduroasă manifestație de simpatie, care durează mai multe minute.

Luând cuvântul, d. Sauciu Săveanu președintele organizațiilor bucovinene salută de dl Ion Mihalache și pe ceilalți fruntași, aducând prinosul organizațiilor din Bucovina și devotamentul lor neclintit.

Au mai vorbit apoi dnii Lunguleac Kasmarkovski, Alviurescu, Reuț și ing. Mihăilescu.

În uratele entuziaste al mulțimii a luat cuvântul d. Mihail Popovici, pre-

ședintele organizațiilor din Ardeal și Banat.

D-sa a spus că vine la Cernăuți să aducă prinosul Ardealului și Banatului la această manifestație.

A luat apoi cuvântul d. dr. N. Lupu, care a spus în rezumat următoarele: Am venit la Cernăuți ca să punem cea de a treia piatră de înfăptuire a statului țărănesc.

În uratele nesfârșite ale mulțimii a luat cuvântul d. președinte I. Mihalache, spunând în rezumat următoarele:

Ați venit cu toții hotărâți și disciplinați. Spuneți și celor rămași acasă că noi nu v'am chemat la plimbare și nici la sărbătoare, ci v'am chemat la mobilizare, la luptă, la biruință!

D. președinte Mihalache în continuare arată foloasele mari ale coopeerației și sindicalizării precum și punctele principale ale programului partidului național-tărănesc, după care adunarea a luat sfârșit într'un entuziasm indescriptibil.

Continuăm adunările noastre — Adunările din Șibișel și Pricaz. —

Duminecă în 2 l. c. a. m. după serviciul divin a avut loc în frunțașă comună Șibișel o adunare a partidului național-tărănesc la care a participat întreg poporul care ieșea dela cele două biserici românești.

Primul a luat cuvântul dl colonel Vasile Băncescu apoi dl Dr. Alex. Herlea și dl Protopop Valer Paveloni.

După masă la orele 5 a avut loc o mare adunare în comuna Pricaz unde au venit și oamenii din comuna

Folt cari au auzit că se ține adunare. Aici au luat deasemenea cuvântul dnii: Colonel Vasile Băncescu, Prof. Samoilă Ciomașiu, Dr. Alex. Herlea, și Protopop Valer Paveloni.

Oratorii au explicat poporului ultimele evenimente petrecute în organizația noastră județeană prin plecarea dlui Aurel Vlad din partidul național-tărănesc și punctele principale din programul partidului nostru.

R. B.

Ce a pățit săracul Vlad la Brad

Așa îl-se întâmplă celor cu „numerusul“ pe ori unde merg.

Duminecă în 2 Iunie dl Vlad însoțit de Costică Angelescu, au pornit pe sate în propagandă. Astfel au ținut o adunare la Vinerea unde se zice că au ținut-o în curtea lui Cornel Mihăilă, că vezi Doamne erau mai la adăpost de ori ce pericol.

Oamenii i-au adunat cu fanfara.

Dela Vinerea s'au dus la Cugir unde afară de Săra și Băluțiu nu nu i-a așteptat nimeni. Așa apoi s'au dus la prânz la Doctorul Dobocan, iar după prânz văzând că nu-i rost de adunare, au protestat că-i chiamă urgent la Brad, — întrucât acolo ar fi strâns poporul care-i așteaptă să-i audă.

Ajunși la Brad spie marea lor dezolare au constatat că îi așteptau 25 de persoane. Necăjiți că în fața unui audier așa de mic nu ar putea să se vatoiască, s'au dus la o cârciumă unde se ținea jocul de Duminecă al fetelor și flăcăilor și au ținut acolo adunarea în fața tinerilor ascultători pe care nici nu i-a interesat ceace le-a spus Vlad Aurel și cari nici nu au priceput prea multe din ceace le-a spus.

Așa a pățit dl Vlad în tot locul unde a umblat și încă tot nu și-a dat seama că dumnealui umblă pe căi greșite și că poporul nu-l urmează.

M. V.

— Săracii liberali —

— Un răspuns pe care-l cer liberalii —

— În atențiunea d-lui Prefect Miocu. —

În nr. 14, din 24 Mai 1935 al gazetei liberale „Dreptatea“ din Deva, într'un articol cu litere groase întreabă pe dl Dr. Herlea directorul gazetei noastre, dacă este dânsul cu adevărat directorul gazetei sau poate acesta este dl Dr. Iustin Pop căci după informațiunile lor dl Dr. Pop nu l'ar lăsa pe dl Herlea să publice numai articolele pe cari le vrea dânsul. Îl mai întreabă dacă este adevărat că dsa este directorul gazetei numai pe hârtie și că în realitate dl Iustin Pop este „totum factum“.

Domnii dela „Dreptatea“ înainte de-a se angaja în discuțiuni privitoare la responsabilitatea redacțională a gazetei noastre ar fi mai prudenți dacă ar semna propria lor gazetă și-ar constata că și azi apare fără să se cunoască conducerea gazetei și fără să aibe măcar un redactor responsabil, — ceace se interzice precis de către legea presei.

În acest senz atragem atențiunea binevoitoare a dlui Prefect Miocu, și-l

rugăm să nu le aplice nici o pedeapsă ci să-i invite să intre în legalitate.

Coconul Mircea trebuie să-și tragă seama că întrebarea ce ne-a pus-o este o „intriguță“ prea mică, palidă și de nul efect în opinia publică.

Intriga serioasă și subtilă este o specialitate, — pe când intriga de toate zilele este la îndemâna ori cui!

În afară de acestea dnii liberali trebuie să știe că dl Dr. Iustin Pop este vicepreședintele organizației noastre județene și azi conducătorul efectiv al acestei organizații așa încât ar avea tot dreptul să dea directivele politice ale gazetei noastre.

Trebuie însă să se mai știe că noi avem un serviciu redacțional bine organizat și serios, — că dela apariția acestei gazete până azi dl Dr. Iustin Pop nu a interzis publicarea nici unui articol ci a fost întotdeauna de acord cu tot ce s'a scris în această gazetă fie de dl Dr. Herlea fie de către alții.

„Solia“

Slabe argumente!

— Cum a răspus Dl Vlad la întrebările noastre. —

În adunarea pe care a ținut-o la Oraștie cu oameni strânși cu arcanul de dl Vlad, a declarat că vrea să răspundă la toate întrebările noastre pe cari i le-am pus în manifestul ce-l publicăm și în numărul prezent al gazetei noastre.

Intr'adevăr dl Vlad o răspuns, dar o răspuns lamentabil, — mai mult decât slab. La întrebarea că de ce nu face dl Vaida ca dl Maniu să iasă din toate consiliile de administrație și să nu primească bani dela Societățile jidovești, — domnia Sa o răspuns că **DI MANIU ESTE NECESĂTORIT ȘI NU ARE CHELTUELI, IAR DL VAIDA ARE FAMILIE ȘI A AVUT DE CREȘTUT COPII ȘI CĂ DE ACELA A LUAT BANI DELA SOCIETĂȚILE JIDOVEȘTI**

Dl Vlad să ne ierte, dar dacă dânsul crede că asta este o justificare cinstită, — și pe deasupra și aprobă, după cum se vede, — că Vaida să ia bani jidovești, suntem obligați să-l judecăm foarte aspru pe dl Vlad.

Ne pare însă rău că dânsul ne credea așa de prosti încât ne poate duce de nas cu sofisimele acestea ale celei mai evidente imoralități în viața politică a țării românești.

Dl Vlad care odinioară era de optrivă și în contra venalității și în contra lingușirii, azi ne face să credem că le aprobă pe amândouă?

Dar cu răspunsurile dlui Vlad vom continua.

Vifor.

ȘTIRI

Pentru foștii membri ai Gărzii Naționale din Oraștie. Toți foștii membri ai Gărzii Naționale din Oraștie din anul 1918, sunt invitați a se prezenta cu acte doveditoare că au făcut parte din această gardă la dnul Advocat Gheorghe Voişanu din Oraștie sau a trimite aceste acte prin poștă pentru a se întocmi un tablou de foștii membri ai Gărzii cari vor fi decorați și li-se vor acorda.

Acele se vor prezenta sau trimite până la data de 10 Iunie 1935.

Incheierea anului la școlile primare. Din partea ministerului instrucțiunii s'a dat următoarele îndrumări asupra fațechierii anului la școlile primare:

Cursurile școlilor primare vor fi făcute în ziua de 10 Iunie. Între 1—10 Iunie se va face repetiția materiilor

predat și sintetizarea lor. Dela 10-12 Iunie se vor face pregătirile de fine de an, iar dela 13 la 16 Iunie, — în orele de dimineață — se va face examinarea elevilor, cu asistența părinților. Această examinare nu va conta în situația elevilor, ci va numai un prilej de manifestație școlară și de stabilire a legăturilor între școală și părinți.

La școlile cu învățământ supra-primar, se va da o deosebită importanță examinării elevilor din clasele a 5-a și a 6-a.

Dela 17 Iunie, va începe examenul elevilor de clasa a 7-a, pentru absolvirea cursului primar. Acest examen se va ține pe centre sub președenția unui organ de control școlar sau a unui învățător delegat de revizorat. Pe lângă examinarea teoretică, elevii clasei a 7-a vor fi supuși unui examen practic (lucrări în grădina școlii în ateliere etc.)

Serbarea de fine de an se va ține la 23 Iunie.

Aviz școlar. Se aduce la cunoștință tuturor absolvenților Școlii de ucenici industriali din Deva cari încă nu și-au ridicat Certificatele de absolvire ca să se grăbească fără amânare cu depunerea actelor necesare, spre a li-se întocmi și înainta spre vizare Onor. Ministerului Muncii încă înainte de 30 Iunie 1935.

Toate cererile înaintate către Direcțiunea Școlii de Ucenici cari nu vor fi însoțite de acte în regulă nu vor fi luate în considerare neîntocmindu-se Certificatele cerute.

Certificatele de absolvire sosite la Minister după 30 Iunie nu vor fi vizate ori care ar fi motivul nerespectării ordinului ministerial.

Direcțiunea Școlii de Ucenici industriali, Deva.

Aurul, ce se scoate din minele țării noastre, pare a fi ajuns o marfă de contrabandă. La Baia Mare a fost descoperită o nouă bandă, care în irunde cu un anumit Farkas, expedia aur peste graniță. La acest negustor, jandarmeria a găsit 2 kgr. de aur și 7 kgr. de argint. Prețiosul metal e confiscat, iar Farkas înaintat Parchetului.

Și-a pierdut averea la cărți și apoi s'a sinucis. Un inginer din București, cu numele Adolf Kentner, a pierdut la cărți suma de două milioane Lei. Această sumă era întreaga sa avere, din ce trebuia să trăiască și să-și susțină familia. Văzând că a ajuns pe drumuri, inginerul s'a aruncat înaintea trenului care l-a făcut bucăți.

Un trăznet puternic. Spre sfârșitul săptămânii trecute a fost trăznit turnul bisericii ortodoxe din comuna Mișca (jud. Arad). Trăznetul a fost atât de puternic încât clopotele au fost sfărâmate complet. Scânteia s'a despărțit în 5 părți, spărgând zidurile în 5 locuri. Pe unde au intrat a făcut canale în cari încap o mână. În două locuri zidul a fost despiciat de sus până jos. Ce a fost de ars, tot a ars.

Lângă Costanța s'a descoperit un tunel de pe vremea Romanilor. Niște tineri din Costanța au plecat în săptămâna trecută în excursie în jurul orașului. În apropierea comunei Ghiolpunar au descoperit, într'o coastă, gura unui tunel a cărui lungime nu se știe încă. La intrare tunelul e înalt de 1 m. După 4 m. înșă, el se înalță și se lărgeste încât pot trece prin el mai mulți oameni alături. Tinerii excursioniști au intrat înăuntru. Unul dintre ei a mers cam vre-o 2 km. și a făcut acest drum în două ore. Mai departe nu s'a putut duce căci nu mai putea respira. El spune că în tunel se găsesc mulți lilieci și alte animale cari iubesc întunerecul. Mai spune apoi că tunelul nu e drept, ci în unele părți urcă în altele coboară. Se crede că acest tunel e de pe vremea Romanilor și el făcea legătura între cetatea Adam Clisi și altă cetate din apropiere. În curând se vor face acolo săpături.

Un copil cu cap de broască. Femeia Nicolina Zlate din comuna Călnarcea Mică (jud. Durustor) a născut un copil cu cap de broască. Copilul a trăit numai trei zile.

Orășelul Sulița distrus de foc. Un groznic incendiu a izbucnit în noaptea de 8 spre 9 Maiu în orășelul Sulița, situat la 24 kilometri de depărtare de orașul Botoșani, în Moldova. Focul a luat naștere la ora 1 noaptea la crâșma lui Iosif Rotaru, de unde s'a întins cu repeziciune, cuprinzând aproape întreg orășelul.

Pompierii sosiți din Botoșani au putut stinge focul numai cu mare greutate, din cauza lipsei de apă, după ce au fost prefăcute în cenușe aproape o suflă de gospodărie. Pagubele sunt foarte mari iar jelea populației, rămasă pe drumuri e de neînchipuit. Cei mai mulți locuitori fiind surprinși de foc pe când dormeau, abia au putut să se salveze singuri, ne mai putând salva nimic din avuții lor. Au ars numeroase vite și pasări.

Anunț.

La Banca Populară „Parângul” din Petroșani (Ziarul „Avântul”) se găsesc registre chitanțiere și bonuri de plată pentru composesorate, asociații de pășunat, pășuni comunale, cooperative, bănci populare, etc., precum și alte registre de cari acestea au nevoie.

Se fac expedițiuni și prin poștă, contra ramburs. Prețuri ieftine.

Vând urgent

200 000 hectare, terenuri aurifere, alte minereri bogate în valoare de 350 000.000 Lei. Aron Popa, la ziar.

Locuință de închiriat

În Deva, Str. Șaguna Nr. 1 case de închiriat începând dela 1 Iulie a c. o locuință constând din 5 camere, anticameră, bucătărie, spălătorie, cameră de baie, pivniță, pod etc.

Informațiuni în biroul advocațional **Dr. Lazăr László, Deva** Str. Șaguna 1. 1-3

În vederea căsătoriei!

O persoană serioasă de 52 ani, sănătoasă, frumoasă, bună, cu caracter și bine situată dorește cunoștința unei văduve de 40-50 ani, care să aibe calități bune, să fie sănătoasă și să știe gospodăria casei, s'au o fată mai în etate. Corespondența și fotografia să se trimită pe adresa ziarului „Solia” din Orăștie pentru **Românul Transilvănean**, de unde vor primi răspuns sincer, păstrându-se orice secret. 1-3

Legătoria de cărți și cartonageria

D. Pardos Orăștie

Execută tot felul de lucrări, bransa hârtiei cu prețuri foarte convenabile. Bibliotecile se leagă luxos și prompt.

M. GHIMUȘIANU măestru clasornicar



În edificiul Hotelului „Central” din Orăștie Primește la reparație tot felul de ceasornice și bijuterii cu prețuri convenabile.

Magazinul de mode



CAROL ZOBEL

oferă onoratului public un mare asortiment de: cravate ultima modă, gulere, cămăși, pălării, pantofi pt. bărbați dame și copii

cu prețuri solide

Incunoștințare!

Caut persoane serioase, care au praxă și se ocupă cu cumpărarea **laptelui de vacă** și de **oale**, înființând:

o lăptărie modernă

și bineorganizată cu pregătirea untului și alte diferite brânzeturi, precum și vinderea lor pe piețe.

Zilnic pot vinde dela 1000 kilograme lapte în sus, în condițiile cele mai favorabile.

Comerț cu bun viitor și aducător de parale. Oferte serioase se acceptă.

Adresându-vă cu încredere la:

Dumitru Ștef

proprietar și mașinist-mechanic u. p. ORĂȘTIE com. **Boiu**, (J. Huned.)

Hallo!

Arendez sau eventual cumpăr o mașină de treerat grâu care să fie în bună regulă de funcționare, cu toate aparatele necesare.

Proprietarii de mașini, cari doresc o astfel de tranacție, sunt răgați, ca fără întârziere, să-și înainteze ofertele în scris, precum și condițiile necesare de acceptare.

Adresându-vă cu încredere la:

Dumitru Ștef

proprietar și mașinist-mechanic u. p. ORĂȘTIE com. **Boiu**, (J. Huned.)

Restaurantul

„GH. CIOCA” din Orăștie

este cel mai intim local. Vinuri excelente și bucătărie bună. Se primesc abonamente pentru prânz și cină în condițiile cele mai avantajoase serviciu prompt.

LIBRĂRIA

Remus Branga din Orăștie

este asortată cu tot felul de material de librărie, rechizite școlare, cărți didactice, literare și științifice, tablouri fotografii, material pentru mașinile de scris, schapirografe, stampile etc.

Prețurile cele mai mici!

Vizitați fără nici o obligație, marele asortiment al librăriei BRANGA din Orăștie.

Vizitați cu toții



RESTAURANTUL

„BOULEVARD” al dnei Lupan din Orăștie

unde găsiți o bucătărie bună și ieftină. Abonamente pt. prânz și cină cu prețurile cele mai ieftine. Vinuri excelente, serviciu prompt.

Cel mai confortabil hotel din Orăștie este

Hotelul Central

unde pe lângă prețuri moderate primiți o cameră bine mobilată și de-o curățenie exemplară.

Tot acolo vă stau la dispoziție

Cafeneaua și Restaurantul de primul rang

Propr.: **SIMION GAVRILĂ** hotelier și restaurator.

M. STERN

Magazin de Textile și Încălțăminte cel mai efin izvor.

au sosit stoffe și tot felul de articole de textile.

Pantofi de dame, domni și de copii, cele mai elegante asortimente.

Sandale de dame și domni.

Cetiți și răspândiți „SOLIA”